

Asia: VN/27275/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vesihuollon tietojärjestelmästä ja tiedottamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Vesihuollon tietojärjestelmään toimitettavat tiedot, 2 §

Pykälän 3 momentin mukaan vesihuoltolaitoksen, joka vahvistaa tilinpäätöksensä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun ajankohdan jälkeen, tilinpäätökseen liittyvät tiedot toimitetaan, kun tilinpäätös on vahvistettu. Kuntaliiton näkemyksen mukaan pykälää ryhdistäisi tietojen toimittamiselle tilinpäätöksen jälkeen asetettava määräaika, esimerkiksi kuukauden kuluttua vahvistamisesta.

Pyytämättä toimitettavat tiedot, 3 §

Kuntaliitto esittää pykälän otsikon muuttamista sisältöä selkeämmin kuvaavaksi ja siksi otsikko tulisi muuttaa seuraavaksi: ”Asiakkaalle toimitettavat tiedot”. Pyytämättä -sana on kielellisesti haasteellinen ja on riittävää, että se esiintyy pykälän 1 momentissa. Myös pykälän 1 momentin kohdassa 3 esiintyvä termi suuntaus (asiakkaan talousveden käytön vuosittainen suuntaus) ei ole kovinkaan yleisesti käytössä oleva ja siten kohdan sisältö kovinkaan ymmärrettävä. Kuntaliitto esittää kohdan muutettavaksi seuraavaksi: ”asiakkaan vuosittainen talousveden käytön kehityssuunta”.

Kuntaliitto kiinnittää huomioita asetusluonnoksen 3 §:n vaatimukseen (pyytämättä toimitettavat tiedot). Kuntaliiton näkemyksen mukaan asetusehdotuksen mukainen tietojen pyytämättä toimittaminen ylittää juomavesidirektiivin vaatimukset sekä aiheuttaa vesihuoltolaitoksille turhaa ja ylimääräistä työtä. Muissa jäsenvaltioissa tietojen pyytämättä saamisen nähdään toteutuneen, kun tiedot ovat saatavilla tietoverkossa. Vedenkulutustietojen osalta tiedottamisvaatimus täyttyy jo nykyisin laskutuksen tai vesihuoltolaitosten asiakasportaalien yhteydessä. Direktiivi jättää vapausasteita ja harkintavaltaa tietojen toimittamisen tavalle.

Voimaantulo, 5 §

Kuntaliiton näkemyksen mukaan verkkoportaali on riittävä ja nykyaikainen tapa toimittaa talousveden laatu-, hinta- ja kulutustietoja kuluttajalle. Jotta muutokset tietojärjestelmiin voidaan tehdä hallitusti sekä ottaa käyttöön erilaisia viestintäkanavia tehokkaasti, mm. vesi.fi-portaali, tulee asetuksen voimaantulolle säätää riittävä siirtymäaika. Useiden vaatimusten asiakasraportointia esimerkiksi 3 §:n 1 kohdan laatutietojen osalta ei tule edellyttää takautuvasti vuodelta 2022, vaan ensimmäisen kerran aikaisintaan vuoden 2023 tiedoista. Tämä tarkoittaisi vähintään yhden vuoden siirtymäajan määrittämistä asetukseen.

Asetusehdotuksen liitteet

Kuntaliitto muistuttaa, että tiedonhallintalain mukaan säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen tietojen luovuttaminen tietojärjestelmien välillä tulee toteuttaa teknisten rajapintojen avulla. Samojen tietojen raportointi useaan eri järjestelmään aiheuttaa turhaa hallinnollista taakkaa niin viranomaisille kuin vesihuoltolaitoksille.

Asetuksessa tulisi keskittyä juomavesidirektiivin toimeenpanon kannalta välttämättömiin tietoihin ja järjestelmissä jo olevia tietoja tulee hyödyntää raja-pintojen kautta, jotta moninkertaiselta raportoinnilta vältytään.

Kuntaliitto pitää huolestuttavana kehitystä, jossa päällekkäisiä tietoja kerätään useaan eri järjestelmään. Mikäli vesihuoltolaitoksilta on tarpeen kerätä muita kuin juomavesidirektiivin toimeenpanon kannalta välttämättömiä tietoja, tulisi tämän tiedonkeruun tarpeellisuus käsitellä osana kansallista vesihuoltouudistusta ja uudistuvaa vesihuoltolakia.

Liitteessä 2 jäteveden osalta raportoitavaksi edellytetään muun muassa jätevedenpuhdistamolle tuleva jätevesimäärä ja muilta asiakkailta vastaanotettu jätevesimäärä. Käytettyyn ilmaisuun sisältyy ilmeinen väärinymmärryksen vaara siitä, sisältyykö jälkimmäinen jätevesimäärä edelliseen vai ei. Vastaavaa epäselvyyttä on myös talousveden määriä koskevissa ilmaisuissa.

Muita huomioita

Asetusluonnoksen perustelumuistion kohdassa 2.5 viitataan ”ehdotettuun asetusmuutokseen”. Vesihuoltolain (119/2001) nojalla ei kuitenkaan ole aiemmin annettu lainkaan asetuksia, vaan nyt on kyse kokonaan uudesta asetuksesta.

Mäntynen Kaisa
Suomen Kuntaliitto ry